

netwerk verpleegkunde

#9

informatiemagazine uitgegeven door
netwerk
verpleeg
kunde

Rita De Laat

“Terug
naar de
essentie van
verpleegkunde”

THEMA

Maatschappij & Gezondheid

**20 jaar
patiëntenrechten**

Verleden, heden en toekomst
van de wet

Bekwame helper

Een duidelijk kader

**Quo vadis met
de GGZ**

Inzichten en aandachtspunten

Verder onderzoek nodig om het bestaffingsbeleid in woonzorgcentra te ondersteunen

Naar analogie van studies in ziekenhuizen rond de link tussen verpleegkundige bestaffing en kwaliteit van de werkomgeving enerzijds en het welzijn van het personeel en de kwaliteit van zorg anderzijds, voerde het Federaal Kenniscentrum voor de Gezondheidszorg (KCE) een gelijkaardige analyse uit in woonzorgcentra. Hoewel de uitkomst ervan niet representatief is, komen een aantal interessante aspecten aan het licht. Verder onderzoek is nodig.

Uit studies op kritieke diensten bleek dat een betere bestaffing tot een hoger welzijn van het zorgpersoneel leidt. “De vraag hoe bestaffing het welzijn en het werk van het personeel in woonzorgcentra beïnvloedt, is zeer relevant”, vertelt Koen Van den Heede, senior onderzoeksexpert bij het KCE. Tijdens de COVID-19-pandemie lanceerde het KCE daarom een survey. Van de 1.550 woonzorgcentra in België werden 367 gecontacteerd, geselecteerd op basis van een gestratificeerde steekproef. De survey bestond uit twee vragenlijsten: een op instellingsniveau en een voor het personeel. Deze vragenlijsten werden volledig aangepast naar de context van woonzorgcentra en het doelpubliek werd uitgebreid, zodat naast verpleegkundigen ook zorgkundigen en paramedici betrokken waren.

Onvoldoende respons

De respons lag een stuk lager dan verwacht. Koen: “Uiteindelijk werden slechts 46 surveys op instellingsniveau voltooid. Bijgevolg kunnen we geen algemene conclusies trekken. De timing midden in de coronacrisis speelde in ons nadeel. Er bestond een zekere enquête-moeite. Daarnaast hadden we niet overal een lokaal contactpersoon, zoals bij de ziekenhuizen. De vragenlijst bleek te uitgebreid en allicht te complex voor het doelpubliek, zeker rekening houdend met het aantal anderstalige medewerkers in woonzorgcentra.” Dat beaamt ook Rudi Logist, campusdirecteur van het WZC Dijlehof in Leuven. “Ik ben een grote voorstander van dit onderzoek. Toch merkten we dat het veel toewijding vraagt om zo’n survey correct in te vullen. Woonzorgcentra hebben een vlakke organisatiestructuur, waardoor leidinggevenden hier onvoldoende aandacht aan kunnen besteden.”

Mindset-shift nodig

Ondanks die struikelblokken komen toch interessante bevindingen naar boven. “Als we kijken naar de kwaliteit

“In woonzorgcentra dringt taakdifferentiatie zich op om het hoofd te bieden aan de toekomstige uitdagingen zoals personeelstekort.”

van de werkomgeving, dan hebben we het over het leiderschap, de participatie van de medewerkers in het beleid, adequate bestaffing en middelen, de visie op de kwaliteit van zorg en de samenwerkingscomponent”, zegt Koen. “Net zoals in de ziekenhuizen zien we dat in de woonzorgcentra de bestaffing en participatie slecht scoren.”

Daarnaast viel ook op dat verpleegkundigen een aantal activiteiten niet uitvoeren door tijdgebrek en tegelijk bepaalde taken opnemen die administratief of logistiek personeel even goed kunnen doen. “Hierin zit een zekere paradox”, gaat Rudi verder. “Iedereen worstelt met tijd en toch is het moeilijk bepaalde taken uit handen te geven. De rol van verpleegkundigen in woonzorgcentra is essentieel en hun kennis rond infectiepreventie en -controle is cruciaal gebleken in de pandemie. Al is er een shift in mindset nodig, want de uitdagingen in sector, zoals personeelstekort, zijn niet min.” Taakdifferentiatie is absoluut nodig, vindt ook Koen. “Het is duidelijk dat dit verder onderzocht moet worden. We zijn dan ook blij te horen dat prof. dr. Mieke Deschodt van de onderzoeksgroep Gerontologie & Geriatrie, KU Leuven recent het Flanders Nursing Home Project (FLANH) lanceerde.”

FLANH is het eerste multicenter onderzoeksproject in Vlaanderen dat belangrijke organisatorische variabelen, zoals personeelsbezetting, skill-mix, werkomgeving en rantsoenering van zorg, en hun relatie met de uitkomsten bij zowel bewoners als zorgmedewerkers in woonzorgcentra onderzoekt. Het doel is beleid- en verbeteringstrajecten beter te ondersteunen met wetenschappelijk gefundeerde data. De eerste resultaten worden eind 2023 verwacht.

Het volledige KCE-rapport is te vinden op: kce.fgov.be/nl/publicaties/focus-op-covid-19/een-exploratieve-survey-als-ondersteuning-van-het-beleid-omtrent-bestaffing-in-woonzorgcentra-en.

Meer info over FLANH vind je op: flanh.be.